

Нестеренко // Актуальні проблеми держави і права. - 2011. - Вип. 62. - С. 152-159.

5. Пузирьова П. В. Необхідність організаційно-правового забезпечення фінансової політики підприємств у сучасних умовах господарювання / П. В. Пузирьова, Я. В. Котляревський // Наукові записки (Української академії друкарства). – 2010. – № 2 (18). – С. 96-101.

УДК 336.748

Русіна Ю.О., к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Наумкіна І.О., магістр

Київський національний університет технологій та дизайну

ДЕВАЛЬВАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ВАЛЮТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну, яке почалося 24 лютого 2022 року відбулося різке зростання курсів валют в небанківських валютних обмінниках, що сприяло потужній хвилі її масового скуповування.

Станом на 23 лютого 2022 року купівля 1 долару США становила 29.43 грн, а продаж – 29.48 грн [4], проте ситуація стала неконтрольованою з початком війни. Саме тому, задля уникнення девальвації національної валюти та значного витоку капіталу за кордон, Національний банк України в перший день повномасштабного вторгнення заборонив продаж іноземної валюти на території України (окрім територій, які перебувають під загрозою окупації). Регулятор зафіксував офіційний курс долара США на рівні 29.25 грн на час дії воєнного стану [5].

Девальвація – це зниження курсу національної валюти по відношенню до інших валют (насамперед – до так званих «твердих валют») або до золота [4]. Коливання долару або євро найбільше торкаються звичайного населення, яке зберігає свої збереження на депозиті в гривні або вдома тому, що гроші одразу втрачають свою цінність. Завдяки забороні продажу іноземної валюти НБУ втримав певну фінансову стабільність на початку війни, у найбільш шоківі для країни часи, і вже з часом почав запроваджувати поступові послаблення.

Заборона регулятором на продаж готівкової валюти тривала до 14 квітня 2022 року, однак банкам і надалі було заборонено продавати фізичним особам валюту в безготівковій формі, тобто онлайн. Додатково визначено, що курс продажу готівкової валюти банками не мав відхилятися більш як на 10% від офіційного курсу НБУ на день здійснення операції (тобто не більше 32.17 грн за 1 долар США), проте, водночас, курс не може бути нижчим за офіційно встановлений. Крім того, з метою недопущення неконтрольованого виведення капіталу за кордон регулятор заборонив банкам достроково погашати кредити, отримані ними від нерезидентів.

Це було зроблено з метою зменшення можливостей для функціонування ринку нелегальних валютних обмінників та зниженню ризиків для громадян тому, що за час заборони продажу валюти на «чорному ринку» вартість за 1 долар США сягала до 39 грн [6].

Тобто, в країні з 14 квітня 2022 року існувало три курси іноземних валют:

- зафіксований офіційний курс долара НБУ (29.25 грн за долар США);
- банківський (не вище за 32.17 грн за долар США);
- роздрібний, на якому відбулось помітне зростання (до 39 грн за долар США).

21 травня 2022 року НБУ скасував 10% обмеження за готівковим валютним курсом, тобто банкам та небанківським фінансовим установам офіційно дозволили ставити будь-який ринковий курс під час продажу готівкового долара США, євро та інших грошових одиниць [5].

Фундаментальні причини для девальвації національної валюти наразі відсутні, а різкі зміни курсу долара могли бути виключно через зростання попиту на іноземну валюту серед населення. Причин для такого раптового попиту є безліч, проте найбільш обґрунтованою, на думку авторів, вважається рівень інфляції в країні. За даними Державної служби статистики України індекс інфляції в квітні 2022 року становив 103,1%. Інфляція на споживчому ринку у квітні 2022 року порівняно з березнем 2022 року становила 3,1%, а з початку року – 10,9% [3].

Таким чином, з моменту повномасштабного вторгнення росії в Україну національна валюта має фіксований офіційний курс долара США у розмірі 29.25 грн завдяки вчасній реакції Національного банку України. Наразі причин для девальвації гривні не спостерігається за умови поступового розвитку фінансового ринку (на скільки це можливо в умовах воєнного стану).

Література

1. Белінська Я. В. Девальвація гривні в Україні: умови, чинники і заходи подолання / Я. В. Белінська, Н. С. Глоба // Науковий вісник [Буковинського державного фінансово-економічного університету]. – 2014. – Вип. 26. – С. 152-163.
2. Бородай А.О. Методичний підхід до оцінки рівня фінансової безпеки банківської установи [Електронний ресурс] / А.О. Бородай // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 16. – С. 494-499. – URL: <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/100.pdf>.
3. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс] – URL: <https://minfin.com.ua/>.
5. Національний Банк України. [Електронний ресурс] – URL: <https://bank.gov.ua/>.

6. Чорний ринок лихоманить: що відбувається з доларом. [Електронний ресурс] – URL: <https://economics.segodnya.ua/ua/economics/finance/chernyy-rynok-lihoradit-hto-proishodit-s-dollarom-1621859.html>.

7. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: монографія / А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін.; заг. ред.: А.О. Єпіфанова; ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми, 2009. – 295 с.

УДК 336.132

Кремень О.І., к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Гоженко І.С., студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

РЕСУРСИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Відкритий воєнний напад росії на Україну, який Генеральна асамблея ООН назвала агресією російської федерації проти України, сколихнув весь цивілізований світ. Для забезпечення максимального опору агресору та обороноздатності країни, а також вирішення гуманітарних проблем, спричинених війною, Україна потребує величезних незапланованих фінансових ресурсів, а також додаткових джерел фінансування бюджетів усіх рівнів.

За підрахунками Міністерства фінансів, на місяць воєнних дій українська держава витрачає приблизно 10 млрд. дол. США, тож Україна здійснює пошук фінансування як на внутрішніх, так і на зовнішніх фінансових ринках. Одним з інструментів залучення додаткових коштів є так звані військові облигації. Їх розміщення розпочалося після прийняттям урядом України постанови «Про